

Lausunto eduskunnan suurelle valiokunnalle Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta (Green deal) – Nyt kannattaisi aikaistaa vihreitä investointeja (E 61/2019 vp, U 2/2020 vp, E 62/2019 vp ja E 2/2020 vp)

Euroopan komissio on esittänyt ilmastotavoitteita Euroopalle. Suomalaisesta näkökulmasta nämä tavoitteet voisivat olla kunnianhimoisempia, kuten mm. ympäristövaliokunta toteaa. Ensimmäinen askel siis on asettaa korkeat, mutta saavutettavissa olevat tavoitteet koko Euroopalle. Mitä aiemmin ilmastoneutraaliuteen päästään, sen parempi. Eurooppa voi näyttää esimerkkiä koko maailmalle tässä asiassa.

Koronakriisi asettaa kuitenkin julkisille ohjelmille uuden tavoitteen. Vaikka kriisin kokonaistaloudellinen vaikutus ei vielä ole selvillä, selvää on, että merkittävä taantuma ja mahdollisesti lama tästä syntyy. Niinpä kaikki julkiset investoinnit, jotka tapahtuvat vuosina 2020–2021 auttavat Eurooppaa nousemaan tulevasta lamasta nopeammin. Nyt onkin oiva mahdollisuus käyttää elvytystarvetta ympäristötavoitteiden aikaistamiseen. Suosittelen, että suunniteltuja ympäristöohjelmia vuosille 2021–2027 aikaistetaan siten, että koko kaudelle suunniteltu rahamäärä käytetäänkin etukäteen jo vuosina 2020–2021, mikäli rahat saadaan tuottavasti käyttöön. Rahoituksen voi järjestää siten, että otetaan esimerkiksi eurobondeja nyt, jotka sitten maksetaan takaisin vuosien 2021–2027 tarkoitukseen saaduilla budjetoiduilla rahoilla.

Olennaista tässä ehdotuksessa on ymmärtää, että julkinen meno, joka ajoittuu laman eli liian matalan kokonaiskysynnän aikaan ei välttämättä tule maksamaan mitään, sillä se auttaa talouden raiteilleen huomattavasti nopeammin, mikä puolestaan nostaa verotuloja ja laskee sosiaaliturvamenoja. Tässä on olennaista ottaa kokonaistaloudellinen eurooppalainen näkökulma tähän kriisiin ja ilmastokysymykseen. Tästä syystä Suomen perinteistä nihkeyttä eurobondeja kohtaan kannattaisi löyhentää, jos se auttaa Eurooppaa ajoittamaan nämä menot jo tälle ja ensi vuodelle. Suomen etujen mukaista on, että koko Eurooppa nousee lamasta nopeasti ja että ilmastotavoitteet saavutetaan jo etuajassa.

Helsingissä 30. maaliskuuta 2020

Ohto Kanninen
tutkimuskoordinaattori
Palkansaajien tutkimuslaitos